

45
גאלון
אורני פוד
לילדים ולנוער

שבת הזהב

אגדה מרגשת על אושר ועושר

מחזה: גיל צרנוביץ ומיטל סלקמון-רטן בימוי: גיל צרנוביץ משחק: גיא ברכה
תפאורה ותלבושות: אדם קלר אירורים: ריקי מוספי מוסיקה: גיל נגל אביזרים: נרקיס אלבה
ייצור ופסנטים: ידי אלון ע. במאי: דורון חרפ

לינוע ספיר ברושטיין עיצוב: אורנה זיסמן-גפן, 11.2014

לקראת הצפייה בהצגה

אנו ממליצים לקרוא בפני התלמידים תיאור קצר של העלילה

יוסף הצנוע והנדיב עובד קשה לפרנסתו אך לא שוכח תמיד לעזור לאחרים, בניגוד לשכן שלו שהוא עשיר מאד וגם קמצן גדול. יום אחד השכן חולם שכל כספו נלקח ממנו ועובר לשכנו - ליוסף. השכן, שנבהל מהחלום, ממחר להחליף את כל כספו במטיל זהב אותו הוא שומר מכל משמר, ובלבד שחלומו לא יתגשם. בעוד השכן עוסק בתחבולות שונות כדי להרחיק את יוסף ממטיל הזהב, יוסף ממשיך לנהוג בדרכו השקטה והצנועה ולפזר מסביבו רק טוב, עד לסוף המפתיע.

האם חלומו של השכן יהפוך למציאות? האם יוסף העני יזכה בעושר הגדול? ומה חשוב יותר - העושר או האושר?

ההצגה חושפת בפנינו את הרוח בנתינה לאחר ובעזרה לזולת, ומלמדת אותנו על צניעות והוקרת תודה על מה שיש לנו.

מושגים ורעיונות

אנו ממליצים להתעכב עם הילדים על המושגים העולים מן הסיפור

צניעות * נדיבות * קמצנות * אושר * עושר * לכבד את השבת
מטיל זהב * גורל * מעשים טובים

יום השבת

יום השבת הוא היום השביעי בשבוע. לפי התורה, ביום זה הסתיימה בריאת העולם, ואלוהים **שָׁבַת** מכל מלאכתו, ומכאן שמו של היום - **שַׁבָּת**. בהתאם לכך, ביהדות זהו יום המנוחה השבועי.

"וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, וְכָל צְבָאָם. וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשֵׁהוּ, כִּי בּו שָׁבַת מְכַל מְלַאכְתּוֹ, אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת."

מתוך ספר בראשית, פרק ב' פסוקים א'-ג'

⏪ **ספרו, איך אתם נוהגים לקבל את השבת בביתכם?**
(האם מתקיים קידוש בערב יום שישי? הדלקת נרות? ארוחת ערב משפחתית?)

⏩ **ספרו מה אתם אוהבים ביום שישי או ביום שבת? מה אתם אוהבים לעשות בימים אלה?**

אושר ועושר

אושר הוא רגש של הנאה וסיפוק. מצב שבו אין סבל, עצבות, פחד או כאב. מצב של אושר כולל הרגשה טובה, בריאות, ביטחון, תענוג, שביעות רצון, שלווה נפש ואהבה. תחושה חזקה של שמחת חיים שמלווה בהתלהבות ותקווה. כשאנחנו מאושרים אפשר לראות את זה עלינו: אנחנו מחייכים, צוחקים או שמחים. האושר הוא דבר כל כך טוב, שהרבה פעמים אנשים מציבים להם כמטרה להיות מאושרים.

עושר פירושו הרבה כסף והרבה רכוש. איש עשיר הוא איש שיש לו כסף רב ורכוש רב הרבה יותר ממה שהוא בכלל צריך כדי לחיות.

Ⓜ **אתם חושבים שהכסף הוא חשוב כדי להיות מאושרים?**
האם אפשר להיות מאושרים גם בלי כסף?

Ⓜ **מה חשוב לכם כדי להיות מאושרים, או מה יגרום לכם להיות מאושרים?**

עזרה לזולת

מהי עזרה לזולת ואיך היא עשויה לבוא לידי ביטוי? ?

האם אתם תמיד עוזרים כשמבקשים מכם? ?

ספרו על מקרה בו נעזרתם בחבר ובמקרה בו אתם הצעתם עזרה לחבר. <

מה מרגישים כשעוזרים למישהו אחר?

יוסף עוזר לכל מי שזקוק לעזרתו, והוא אינו מצפה לקבל דבר בתמורה לעזרה. הוא פשוט נהנה מהנתינה ומאמין שכך צריכים אנשים לנהוג.

האם אתם מצפים לתמורה כשאתם עוזרים למישהו? האם אפשר לתת עזרה בלי לצפות למשהו בחזרה, רק כדי שלאדם השני יהיה יותר קל? ?

האם יש לנו קושי בלעזור בלי לקבל כלום בתמורה? האם אנו באופן טבעי תמיד מצפים מעדיפים לקבל תמורה על מעשינו? ?

לאחר הצפייה בהצגה

שוחחו עם הילדים בעקבות הצפייה בהצגה

הצגה בתוך הצגה

בהצגה שלנו, אפי הופך את הסיפור על יוסף להצגה, וכך אנו מקבלים "הצגה בתוך הצגה".

האם גם אתם אוהבים להציג הצגות בעצמכם בבית, בגן, בחדר שלכם או אצל חברים? האם אלה הצגות שאתם ממציאים? האם אלו הצגות המבוססות על סיפור או אגדה שאתם מכירים

ספרו על הצגות שאתם מציגים בעצמכם בבית.

השחקן בהצגה מגלם כל מיני דמויות.

ציינו את הדמויות השונות שהשחקן גילם בהצגה (יוסף, אדון כספי השכן, ברוך האופה, שלמה הירקן, נציג אנשי העיר)

איך החליף השחקן בין הדמויות במהירות? (שינוי בבגדים, שימוש בכובעים, שינויים באחיזת הגוף, ושינויים בקול)

ואהבת לרעך כמוך

האם אתם מכירים את הביטוי? מה כוונת הביטוי?

יוסף מאושר מזה שאנשים אחרים, כמו חבריו ושכניו, גם מאושרים. כשיוסף מוצא את מטיל הזהב בתוך החלה, ונזכר שלשכן שלו אין כלום, הוא מיד הולך אליו ומציע לו עזרה. יוסף אומר לשכן שלו: "אדון כספי, שכני היקר. אני ממש הרגע זכיתי במתנה, ואני רוצה לשמח גם אותך. כי אם השכן שלי שמח - אני שמח".

ואז, כשיוסף מגלה שמטיל הזהב שייך למישהו אחר, לשכן שלו, הוא מיד מחזיר לו את מה ששייך לו. יוסף יודע שאנשים מאד שמחים כאשר הם מוצאים משהו יקר ערך שחשבו שאיבדו. כל אחד היה רוצה שיחזירו לו את מה שאיבד, ולכן כדאי שנעשה לאחרים את מה שהיינו רוצים שיעשו עבורנו.

יוסף לב זהב

בסוף ההצגה, אדון כספי מבין מה יותר חשוב האושר או העושר.

מה הבין אדון כספי? מה חשוב יותר?

(האושר). הוא מבין שהוא עצמו נשאר בודד למרות כל כספו, ואילו בבתים אחרים ישנם אנשים מאושרים ושמחים למרות שאין להם כסף רב, כי הם מעדיפים לשמוח במה שיש להם ולא להיות עסוקים בלרדוף אחרי כסף).

בנוסף, אדון כספי מבין שיוסף יכול היה לשמור לעצמו את האוצר שמצא, אבל הוא לא חשב על עצמו, אלא חשב עליו ורצה לעזור לו. לכן הוא חוזר ליוסף ומחזיר לו את מטיל הזהב. הוא רוצה, בפעם הראשונה, לעזור למישהו אחר.

אדון כספי אומר ליוסף:

"אתה מצאת אותו וזכית בו - ובכל זאת רצית לחלוק אותו אתי. אתה חשבת עלי במקום על עצמך, ואני.. אף פעם לא עוזר לך. לי יש זהב, אבל לך יוסף - יש לב מזהב. 'יוסף לב זהב', ככה צריך לקרוא לך."

סדנת אפייה בגן

אפו יחד עם הילדים חלות לשבת, בצורות שונות, ושימו בתוך החלה במהלך ההכנה - הפתעה שאפשר לאכול אותה. (שוקולד, פירות יבשים, זיתים, וכדומה) בתיאבון!

צוות המחלקה החינוכית של התיאטרון מאחל לכם צפייה מהנה!

משרדי תיאטרון אורנה פורת לילדים ולנוער (נ"ר): רחוב בלפור 30, תל אביב, תיקוד: 6521202, טל': 03-5111444, פקס: 03-5106928
מוזמנים לבקר באתר האינטרנט שלנו: www.porat-theater.co.il ולהיות חברים שלנו בפייסבוק